

الگوی روابط انسانی در مدیریت بومی

با نگاهی بر مفاهیم و شیوه های رفتاری حاکمان

تألیف:

محمد علی فقیه - مدرس دانشگاه

زهره سادات میر شفیع - فائزه مصلحی نیک

والتکلیف و السور

دانشکده فرهنگ و ارتباطات

حلقه علمی - کد ۱۲۴۱۳

بهار ۱۳۹۴

سروش‌نامه: فقیه، محمدعلی، ۱۳۴۴-

عنوان و نام پدیدآورنده: الگوی روابط انسانی در مدیریت بومی: با نگاهی بر مفاهیم و شیوه‌های رفتاری حاکمان
مشخصات ناشر: تهران: دانشگاه سوره، دانشکده فرهنگ و ارتباطات، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۱۸ ص

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۵-۰۰-۸ = ریال ۱۰۰۰۰

وضعیت فهرست‌نویسی: فبیای مختصر

یادداشت: این مدرک به آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است

یادداشت: کتابخانه: ص ۱۱۴

شناسه افزوده: میرشفیع، زهره سادات، ۱۳۶۸

شناسه افزوده: مصباحی نیک، فائزه، ۱۳۶۲

شناسه افزوده: دانشگاه سوره

شماره ثبت‌نامی ملی: ۳۸۰۱۱۳۵

الگوی روابط انسانی در مدیریت بومی

با نگاهی بر مفاهیم و شیوه‌های رفتاری حاکمان

مولفان: محمدعلی فقیه - مدرس دانشگاه

زهره سادات میرشفیع، فائزه مصباحی نیک

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۴ ■ تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

طراح جلد: فائزه مصباحی نیک ■ صفحه‌آرایی: محمدحسین حمسه

ویراستار: زهره سادات میرشفیع

ناشر: دانشگاه سوره

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۵۵-۰۰-۸

نشانی: تهران - خیابان آزادی - بین خوش و آذربایجان - نبش کوچه کامیاران - شماره ۱

www.soore.ac.ir

فهرست

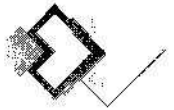
پیشگفتار	۷
مقدمه	۱۱
فصل اول: مروری بر دیدگاه‌ها و مفاهیم	۱۵
فصل دوم: بررسی شیوه‌های رفتاری روابط انسانی در حاکمان ایران	۳۱
نمونه‌هایی از شیوه‌های رفتاری حاکمان ایران باستان	۳۲
نمونه‌هایی از شیوه‌های رفتاری حاکمان ایران پس از اسلام	۴۰
فصل سوم: نمونه‌هایی از شیوه‌های رفتاری بزرگان اسلام	۴۷
فصل چهارم: نمونه‌هایی از شیوه‌های رفتاری حاکمان پس از انقلاب اسلامی	۸۳
فصل پنجم: ارائه الگوی ارتباطات انسانی اسلامی ایرانی	۱۰۷
منابع	۱۱۴

پیش‌گفتار

«در تدوین الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، ممکن است تشکیل دهه‌ها جلسه و ایجاد دهه‌ها حلقه علمی و فکری در دانشگاه‌ها و حوزه‌ها ضروری باشد، به هر حال باید این راه آغاز شده، با استفاده از ظرفیت نخبگان کشور ادامه یابد تا ان شاء الله به نقطه مطلوب برسد.» مقام معظم رهبری (مدظله)

تحریک، خلاقیت و نوآوری در کشور که یکی از نتایج آن، ورود ایران اسلامی در باشگاه‌های علمی مهم جهان از جمله باشگاه کشورهای دارای فناوری‌های برتر سلول‌های بنیادی، نانو، هسته‌ای، فضائی و غیره می‌باشد را می‌توان حاصل مطالبات متعالی رهبری نظام جمهوری اسلامی ایران در حوزه‌های مختلف، بخصوص عرصه فرهنگ و علم دانست.

ایجاد حلقه‌های علمی در دانشگاه‌ها و محافل دانشی نیز یکی از این ابتکار عمل‌ها است.

«اولاً با دانشجویان فراتر از درس کار کنید، با او ارتباط برقرار کنید، او را وادار به کار کنید و زمینه‌های تحقیقی را با او در میان بگذارید، ثانیاً مذاکره علمی هم بین استاد و دانشجوی مطلب بسیار مهمی است.» مقام معظم رهبری (مدظله) در راستای تحقق این رهنمودها و در جهت ایجاد مشارکت دانشجویان در فرایند تولید علم در کشور و نیز با هدف «مجموعه‌سازی و تئوری پردازی مفاهیم علمی، عملی و دینی در حوزه مدیریت بومی، حلقه علمی تحت عنوان عام «مدیریت بومی و جنگ نرم» با کد ۱۲۴۱۳ از طرف اینجانب در معاونت پژوهشی بسیج اساتید کشور به ثبت رسید.

این حلقه علمی در دومین گام خود، در تیر ماه سال ۹۲ با حضور و مشارکت فعال تعدادی از دانشجویان دانشکده فرهنگ و ارتباطات دانشگاه سوره، طرح مطالعاتی «روابط انسانی در مدیریت بومی» با رویکرد تحقیق هدفمند پیرامون موضوع فوق، مجموعه‌سازی و در صورت امکان، پیشنهاد الگوی علمی برای علاقمندان و پژوهشگران ارائه شد.

از آنجایی که اعضای حلقه علمی حاضر، با توجه به تجربه و دانش خود و مشاوره با صاحب‌نظران، به این باور رسیدند که منابع و اطلاعات کافی برای پشتیبانی از این تحقیق وجود دارد، بنابراین استراتژی پژوهش کیفی با استفاده از نظریه داده بنیاد (Grounded theory) را انتخاب نمودند تا با بررسی نظامند داده‌های کیفی، به تولید نظریه یا پیشنهاد یک الگو بپردازند، که حاصل آن کتاب حاضر است که امیدواریم مورد توجه و استفاده علاقمندان قرار گیرد.

ضروری می‌دانم از دانشجویان پژوهشگر و با انگیزه، خانم‌ها زهره سادات میرشفیع و فائزه مصلحی نیک که این اثر حاصل تلاش ۱۸ ماهه آن‌ها است قدردانی ویژه به عمل آورم.

همچنین لازم می‌دانم از مساعدت جناب آقای دکتر محمد روشن ریاست محترم دانشگاه سوره، پشتیبانی و همراهی آقای دکتر مجید رضائیان

ریاست محترم دانشکده فرهنگ و ارتباطات، راهنمایی و تشویق آقای دکتر امیدعلی مسعودی مسئول بسیج اساتید دانشکده و نیز همکاری علمی آقای سید محمد میرکاظمی و همگامی عزیزانی همچون آقایان حسین مطیعی مقدم، محمدحسین خمسه و خانم‌ها طاهره کسائی، صدیقه ستوده و فاطمه ترکاشوند تشکر و قدردانی نمایم.

قطعاً این اثر همچون دیگر آثار منتشره، مبرای از نقص نبوده و نیازمند اصلاح و تکمیل است، بنابراین اعضای حلقه علمی، دست همه منتقدین عزیز را به پاس یاریشان، با صمیمیت می‌فشارند.

محمدعلی فقیه

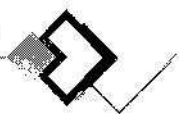
تهران - بهار ۱۳۹۴

www.ketab.ir

مقدمه

شواهد تاریخی نشان می‌دهد تولید علم در این سرزمین پهناور و با فرهنگ، به صدها سال قبل و بخصوص دوران بعد از اسلام برمی‌گردد و بسیاری از اسناد مؤید آنست که کشورمان در فرایند دانش‌زائی جهان، سهم به‌سزا داشته و جزء معدود ممالک پیش‌تاز بوده است، به‌طوری‌که صاحب‌نظران معتقدند، مبانی و اصول علمی فراوانی در جهان وجود دارد که مولد آن ایرانیانی همچون ابن‌سینا، رازی، حواری، بیرونی و ... بوده‌اند - هر چند، گاه دیده می‌شود این مبانی با کمال تأسف به نام اشخاصی از دیگر کشورها ثبت شده است- که البته این، وظیفه علما و پاسداران حریم فرهنگ کشور را سنگین‌تر می‌کند، چرا که باید ضمن حفظ دستاوردهای قبلی و حراست از حقوق معنوی ملی، در عرصه تولید علم دوباره به سطح پیشتازی دست یابند.

در این میان اگر دانشمندان و صاحب‌نظران فرهنگی کشور را افسران این عرصه بنامیم، دانشجویان و محققین حوزه و دانشگاه، سربازان آن خواهند بود که این

وظیفه بر دوش همه آن‌ها سنگینی می‌کند.

این کتاب که با همت و پژوهش اعضای حلقه علمی دانشگاه سوره، متشکل از یکی از اساتید و تعدادی از دانشجویان فعال این دانشگاه تألیف و منتشر شده است، درصدد برداشتن گامی هر چند کوچک در جهت حفظ و حراست از ذخائر فرهنگی کشور اسلامی‌مان برآمده و با استفاده از منابع معتبر علمی، تاریخی و روائی، تلاش خود را برای ارائه الگویی از روابط انسانی در مدیریت اسلامی ایرانی معطوف داشته است.

در فصل نخست این اثر دیدگاه‌های مختلف درباره انسان، مفاهیم سازمان، مدیریت و ارتباطات انسانی مطرح شده است.

در فصل دوم، تلاش شده تا به جمع‌آوری اطلاعات تاریخی و ارائه نمونه‌هایی از روابط انسانی در رفتار حاکمان ایران قبل و بعد از اسلام پرداخته شود.

همچنین در فصل سوم اختصاصاً به جمع‌آوری اطلاعات و ارائه نمونه‌هایی از سیره عملی پیامبر اکرم (ص) و ائمه هدی (ع) در خصوص توجه به انسان و نیروی انسانی پرداخته شده است.

در فصل چهارم کتاب، اطلاعات مستندی از روابط انسانی در دوران پس از انقلاب اسلامی و سیره مدیریتی حضرت امام خمینی (ره)، مقام معظم رهبری، شهدای بزرگواری همچون شهید رجایی (رئیس‌جمهور) و شهید بهشتی (رئیس قوه قضائیه)، جمع‌آوری و ارائه گردیده است.

در فصل پایانی این اثر بر اساس روش تحقیق داده بنیاد و با پرورش داده‌ها و استفاده از شیوه‌شناسی استقرائی کشف نظریه، به ایجاد ارتباط بین اطلاعات و داده‌های فصول قبل پرداخته شده و الگوی «روابط انسانی در مدیریت اسلامی - ایرانی» ارائه شده است.